

**Inclusie
Agenda**
2019-2022

IN NOORDENVELD DOET IEDEREEN MEE!

GEMEENTE

NOORDENVELD

Voorwoord

Iedereen doet mee

In de gemeente Noordenveld vinden we dat iedereen moet kunnen meedoen. Of je nu jong of oud bent, wie je ook bent en waar je ook vandaan komt. En dat geldt ook voor mensen met een beperking of ziekte.

Eigenlijk is iedereen het daar wel mee eens. Maar toch is het voor sommige mensen moeilijk om ook echt mee te doen. Bijvoorbeeld als je met een rolstoel niet naar het theater of naar een winkel kunt. Als je een belangrijke brief niet begrijpt. Als mensen geen rekening houden met jouw beperking.

We vinden het belangrijk om dit soort problemen op te lossen. Door gebouwen, straten, evenementen en ook informatie toegankelijk te maken. En door mensen bewust te maken van de problemen waar mensen met een beperking mee te maken hebben. Maar we kunnen dat niet allemaal in één keer, en we kunnen het als gemeente zeker niet alleen.

We zijn daarom heel blij dat de mensen van 'Toegankelijk Noordenveld voor Iedereen' ons hebben geholpen om te bedenken wat we gaan doen om onze gemeente beter toegankelijk te maken. Dit hebben we opgeschreven in deze 'Lokale Inclusie Agenda'. De gemeente gaat hiermee aan de slag. Bijvoorbeeld door onze brieven, rapporten en website in duidelijke taal te schrijven en door onze gebouwen aan te passen. Maar het is vooral ook belangrijk dat onze inwoners, bedrijven en instellingen ermee aan de slag gaan. Want het belangrijkste is dat mensen rekening houden met elkaar.

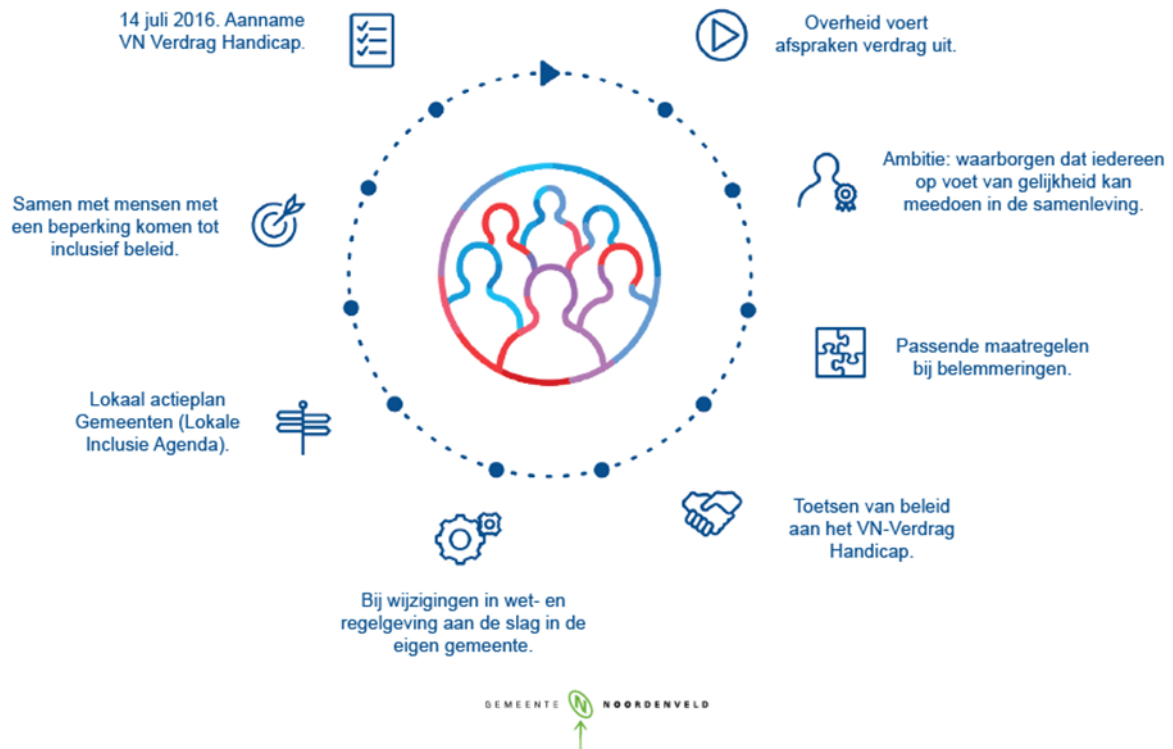
Dit document gaat dus niet over mensen met een beperking of ziekte. Het gaat niet over mensen die 'anders' zijn. Het gaat over iedereen!

Kirsten Ipema

Wethouder

Gemeente Noordenveld

Lokale Inclusie Agenda in vogelvlucht

Samenvatting

Op 14 juli 2016 heeft Nederland het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (IVRPH) ofwel het VN Verdrag Handicap (VN Handicap) aangenomen. Hiermee is de overheid verplicht om uitvoering te geven aan de afspraken in het verdrag. De ambitie is om te waarborgen dat iedereen en dus ook mensen met een beperking zelfstandig en op voet van gelijkheid kunnen meedoen in de samenleving. Het is daarom nodig om passende maatregelen te nemen en belemmeringen weg te nemen. Bestaand en nieuw beleid wordt op wet- en regelgeving getoetst aan het VN-Verdrag Handicap. Twee wijzigingen in wet- en regelgeving maken dat gemeenten periodiek moeten vaststellen hoe zij lokaal gaan werken.

“Aanpassingen om Nederland toegankelijker te maken zijn geen extra service maar moeten een vanzelfsprekendheid zijn. Toegankelijkheid is de norm en ontoegankelijkheid de uitzondering”.

Het is aan gemeenten om te komen met een lokaal actieplan ofwel een Lokale Inclusie Agenda (LIA). De gemeente moet duidelijk omschrijven welke verbeteringen en doelen zij gaat realiseren en binnen welke termijn dit gebeurt. Deze informatie staat in de uitvoeringsagenda welke als bijlage aan de LIA is toegevoegd. De LIA is een praktische en ‘levende’ agenda die vanuit een samenwerking met ervaringsdeskundigen, politiek bestuurders en de ambtelijke organisatie wordt vormgegeven en bewaakt. Het uiteindelijke doel is om samen met mensen met een beperking te komen tot inclusief beleid. Inclusief betekent dat er in de basis al met iedereen rekening wordt gehouden en er geen speciaal beleid komt op doelgroepen.

Inhoudsopgave

- 1. VN Verdrag voor de rechten van personen met een handicap**
 - 1.1 De inclusieve samenleving
 - 1.2 Implementatie en toezicht
 - 1.3 Wat betekent het VN Verdrag voor gemeente
- 2. Lokale Inclusie Agenda (LIA)**
 - 2.1 Inleiding
 - 2.2 Samenwerking met ervaringsdeskundigen
 - 2.3 Stichting Toegankelijk Noordenveld voor Iedereen
 - 2.4 Integrale samenwerking
- 3. Bewustwording**
 - 3.1 Waarom werken aan bewustwording?
 - 3.2 Actief werken aan bewustwording
- 4. Dienstverlening en ondersteuning**
- 5. Communicatie en informatievoorziening**
 - 5.1 Begrijpelijke taal
 - 5.2 Digitale informatie
- 6. Fysieke Toegankelijkheid**
 - 6.1 Toegankelijkheid van gebouwen
 - 6.2 Gemeentelijke gebouwen
 - 6.3 Toegankelijkheid van de openbare ruimte
 - 6.5 Toegankelijke verkiezingen
- 7. Vervoer**
 - 7.1 Openbaar vervoer
 - 7.2 Vervoer op maat
 - 7.3 Fietsnetwerk Noordenveld
 - 7.4 Weginrichting

8. Welzijn, Gezondheid en Ondersteuning

8.1 Gezondheidsbeleid

8.2 Gezondheidszorg

8.3 Ondersteuning (hulpmiddelen, begeleiding, mantelzorg en Wmo)

8.4 Welzijn (sociale contacten, ontmoetingsmogelijkheden, dagbesteding)

9. Bouw en Wonen

9.1 Zelfstandig wonen

9.2 Ondersteuning (hulpmiddelen, begeleiding, mantelzorg en Wmo)

10. Werk en Inkomen

11. Onderwijs en ontwikkeling

12. Vrije tijd, sport en cultuur

13. Dementievriendelijk

13.1 Doelstellingen convenant dementievriendelijk Drenthe

13.2 Noordenveld dementievriendelijk

14. Uitvoeringsagenda (bijlage)

1. VN Verdrag voor de rechten van personen met een handicap

1.1 De Inclusieve samenleving

Nog dagelijks blijkt dat niet iedereen in onze samenleving zelfstandig en op voet van gelijkheid kan meedoen. Het doel van het VN Verdrag Handicap is om de rechten van mensen met een beperking te beschermen en om zo te komen tot een samenleving waarin iedereen op voet van gelijkheid kan meedoen. Dit noemt men de Inclusieve Samenleving.

De artikelen in het verdrag doorkruisen alle terreinen waarop gemeenten actief zijn en vragen om aanpassing, verbinding en commitment. Door drempels weg te nemen op het gebied van werk, wonen, onderwijs, goederen en diensten, zorg, verkeer en vervoer, sport en vrijetijdsbesteding is het voor iedereen mogelijk om op alle levensterreinen en als volwaardig deelnemer mee te kunnen doen. Een belangrijk uitgangspunt van het verdrag is om in gezamenlijkheid met mensen met een beperking te komen tot inclusief beleid en een praktische uitvoering daarvan.

Bij mensen met een beperking spreken wij over mensen met een langdurige fysieke of geestelijke beperking, mensen in een rolstoel, mensen die blind of slechtziend zijn, mensen die doof of slechthorend zijn, maar ook mensen met een niet zichtbare beperking als laaggeletterdheid, autisme of een chronische ziekte. Door de beperking kunnen zij belemmeringen ervaren in hun deelname in de samenleving. Het is onze plicht om die maatregelen te nemen die nodig zijn om gelijkheid van mensen met een beperking te verwezenlijken. Soms is ongelijke behandeling nodig om hetzelfde te bereiken. Speciale aandacht moet er zijn voor mensen met een meervoudige beperking en voor extra kwetsbare groepen of personen, zoals bijvoorbeeld kinderen met een handicap.

Om mensen met een beperking gelijke kansen en mogelijkheden te geven, moeten er soms aanpassingen worden gedaan. De wet verbindt hieraan drie voorwaarden, te weten:

- De aanpassing moet geschikt zijn (hij neemt de belemmering weg)
- De aanpassing moet noodzakelijk zijn (hetzelfde doel kan niet op een andere manier worden bereikt)
- De aanpassing vormt geen onevenredige belasting (voor de organisatie of werkgever die de aanpassing moet doen)

Er wordt bijvoorbeeld niet alleen gekeken naar wet- en regelgeving of het minimale bouwbesluit, maar ook naar hoe toegankelijk iets nou écht is voor bijvoorbeeld mensen in een rolstoel of mensen met een visuele beperking. Nagenoeg alle aanpassingen die worden gerealiseerd voor mensen met een beperking leveren ook voordelen op voor andere gebruikers. Denk hierbij aan mensen met kinderwagens, ouderen en mensen die tijdelijk hulpbehoevend zijn.

1.2 Implementatie en toezicht

De Nederlandse staat is verantwoordelijk voor de implementatie van het VN verdrag Handicap in de Nederlandse samenleving. Zij wordt door een internationale toezichthouder, te weten het VN-comité, gecontroleerd op de naleving van gemaakte afspraken. Zij moet inwoners ervan bewust maken dat zij bij hun doen en laten:

- Mensen met een beperking als volwaardig en gelijk behandelen en ervoor zorgen dat zij in hun zelfstandige deelname aan de samenleving niet worden belemmerd.

- Passende maatregelen nemen om bestaande belemmeringen in het volwaardig en zelfstandig functioneren van mensen met een beperking weg te nemen.
- Beleid en wet- en regelgeving toetst op hetgeen het verdrag van haar verwacht.

Nederland kent een eigen toezichthouder die controleert op naleving van het verdrag, dit is het College voor de Rechten van de Mens. Zij kijkt of wetten en beleid voldoen aan de normen van het verdrag, controleert of uitvoering in lijn is met het verdrag en beoordeelt of het verdrag er toe bijdraagt dat de Nederlandse samenleving inclusiever wordt.

Met de inwerkingtreding van het VN Verdrag Handicap geldt de Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekten¹ sinds juli 2016 nu ook voor goederen en diensten. Dit betekent dat alle maatschappelijke organisaties en dus ook bedrijven, verenigingen, stichtingen, onderwijsinstellingen, en (semi-)publieke organen waaronder gemeenten aan de vereisten van het VN Verdrag Handicap moeten voldoen.

1.3 Wat betekent het VN Verdrag voor gemeente

Gemeenten zijn verplicht om uitvoering te geven aan het VN Verdrag Handicap en om geleidelijk te komen tot inclusief beleid. Met de inwerkingtreding zijn gemeenten verplicht om:

- Een Lokale Inclusie Agenda (LIA) op te stellen. (Zie hoofdstuk 2)
- Te werken aan bewustwording en het organiseren van (meer) begrip in de samenleving.
- Het verkiezingsproces, mede door een wijziging per 1 januari 2019 in de Kieswet, voor iedereen fysiek toegankelijk te maken.
- De fysieke leefomgeving, gebouwen, openbare ruimte, vervoer, dienstverlening, informatie, en communicatie voor iedereen toegankelijk te maken.
- Onderwijs toegankelijk te maken. Het gaat hierbij om de fysieke toegankelijkheid van het gebouw en de toegankelijkheid van onder meer vervoer en lesmateriaal voor zowel leerlingen als ook personeel met een beperking.
- Een divers personeelsbeleid te hebben en op grond van de Participatiewet ervoor te zorgen dat inwoners met een (arbeids)beperking kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt.
- De toegankelijkheid van cultuur, vrije tijd en sport te vergroten. Een gemeente kan eisen stellen bij het verlenen van vergunningen en subsidies.
- Te zorgen voor de beschikbaarheid van voldoende geschikte woningen en woonvormen voor mensen met een beperking.
- Passende maatregelen te nemen om mensen met een beperking toegang te geven tot gezondheidszorg en op basis van hetzelfde aanbod, dezelfde kwaliteit en volgens dezelfde normen voor gratis of betaalbare gezondheidszorg als mensen zonder beperking.
- Op basis van artikel 12 van het VN-Kinderrechtenverdrag ook kinderen mee te laten praten over wat nodig is om op voet van gelijkheid mee te kunnen doen.

¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014915/2017-01-01>

2. Lokale Inclusie Agenda (LIA)

2.1 Inleiding

De gemeente moet opschrijven wat ze gaat doen om er voor te zorgen dat mensen met een handicap op een gewone manier mee kunnen doen. Met mee kunnen doen bedoelen we dan bijvoorbeeld dat mensen zelf stemmen, uit eten gaan, formulieren invullen, een vakantie boeken en een weg veilig oversteken. De gemeente kan niet alle problemen oplossen. Dat moeten mensen, bedrijven en organisaties ook veel zelf doen. Wat wij wel kunnen oplossen schrijven we op in een plan van aanpak. Dat noemen we ook wel een Lokale Inclusie Agenda (LIA). In de bijlage bij de LIA staat wat we gaan doen. Wanneer we dat gaan doen. Met wie we dat samen gaan doen. Ook schrijven we op hoeveel geld het kost.

Wat in dat plan van aanpak staat hebben we niet alleen bedacht. Dat hebben we samen gedaan met mensen die zelf een handicap hebben. Deze mensen weten het beste waar de problemen zijn. We hopen dat mensen met een handicap uiteindelijk net zo makkelijk dingen kunnen doen als mensen zonder handicap.

De Lokale Inclusie Agenda, afgekort LIA, draagt bij aan de doelstellingen van de omgevingsvisie 2030. Hierin staat wat de gemeente op de langere termijn wil bereiken. De LIA is dan ook geschreven aan de hand van de kernwaarden Transparant, Leefbaar, Groen, Ondernemend en Duurzaam. Noordenveld wil een samenleving zijn waarin mensen de ruimte krijgen om de regie op het eigen leven te voeren. Een samenleving waarin inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere instellingen nauw betrokken zijn bij planvorming en uitvoering vanuit de gemeente.

Wij werken aan een gemeente die er is voor al haar inwoners. Er wordt de komende jaren flink geïnvesteerd in onder meer de (digitale) dienstverlening aan inwoners. Noordenveld wil een toegankelijke gemeente zijn en gelijktijdig meer en meer verduurzamen. Het is daarom belangrijk om de juiste verbindingen te leggen en daar waar het kan aanpassingen en activiteiten van toegankelijkheid en duurzaamheid te combineren.

2.2 Samenwerking met ervaringsdeskundigen

Het VN Verdrag Handicap stelt dat mensen met een beperking en soms ook hun vertegenwoordigers betrokken worden bij het vormen van gemeentelijk beleid en de uitvoering hiervan. Het is van belang dat ook kinderen en jongeren meedenken en meepraten over beleid dat hun raakt. De mening van iedereen is belangrijk, iedereen doet ertoe en iedereen doe mee!

Door gebruik te maken van de kennis en ervaring ofwel de ervaringsdeskundigheid van mensen met een beperking, lukt het om de extra stap te zetten om te komen tot een inclusieve samenleving. De ervaringsdeskundigen doen voorstellen, signaleren belemmeringen en adviseren over beleidsvoornemens. Het is verstandig om ervaringsdeskundigheid al aan de voorkant in beleid, programma's en projecten te betrekken. Door gebruik te maken van de kennis en ervaring ofwel de ervaringsdeskundigheid van mensen met een beperking, lukt het om de extra stap te zetten om te komen tot een inclusieve samenleving.

Zo wordt voorkomen dat zaken ontbreken, waardoor naderhand extra kosten moeten worden gemaakt voor aanpassingen en/of herstelwerkzaamheden.

2.3 Stichting Toegankelijk Noordenveld voor Iedereen

In 2018 hebben het VN Panel (i.o.) en de Stichting Gehandicapten Platform Noordenveld de handen in één geslagen en deskundigheid gebundeld. Zij hebben in gezamenlijkheid de nieuwe stichting Toegankelijk Noordenveld voor iedereen (TN) opgericht.

TN is het VN-panel in de gemeente Noordenveld dat zich inzet om te komen tot een inclusieve samenleving. Zij wordt gesubsidieerd door de gemeente, werkt nauw samen met de gemeente en heeft toch de mogelijkheid om zich als onafhankelijke partij te bewegen. De leden zijn allen ervaringsdeskundig, wat wil zeggen dat zij een beperking en/of een chronische ziekte hebben. Vanuit deze ervaringsdeskundigheid weten zij goed wat nodig is om te komen tot een inclusieve samenleving. Zij kunnen vanuit de onafhankelijkheid die zij hebben zowel gevraagd als ongevraagd advies uitbrengen.

TN neemt zelf ook het initiatief om organisaties, anders dan de gemeente, te bewegen te gaan handelen in lijn met het VN-Verdrag. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan een controle die zij uitvoert op onder andere restaurants en kroegen, verenigingen, sportclubs en winkels. Als duidelijk is dat mensen met een beperking hier op een goede manier terecht kunnen, dan wordt hier een sticker uitgereikt.

Foto: mevr. N. van Zanten, ervaringsdeskundige (TN) plaatst toegankelijkheidssticker bij Molenduinbad Norg tijdens de Week van de Toegankelijkheid 2018.

Toegankelijk Noordenveld vervult ook een belangrijke loketfunctie. Inwoners en bezoekers van de gemeente Noordenveld kunnen klachten, signalen of belemmeringen die zij ervaren in hun deelname in de Noordenveldse samenleving hier melden. Zo krijgen zij bijvoorbeeld klachten binnen over het ontbreken van een openbare toiletvoorziening in het winkelhart van Roden, het ontbreken van begrip voor mensen met een beperking bij een bezoek aan evenementen en problemen bij oversteekplaatsen.

Toegankelijk Noordenveld en gemeente Noordenveld al verschillende succesvolle stappen gezet in het bouwen aan een inclusieve samenleving. Voorbeelden zijn de Week van de Toegankelijkheid 2018, het fysiek toegankelijk maken van alle stemlokalen in Noordenveld en het mogelijk maken van stemmen voor mensen met een visuele beperking. Uiteraard is ook de LIA en de uitvoeringsagenda samen opgesteld.

2.4 Integrale samenwerking

Het VN Verdrag Handicap gaat over alle levensterreinen van mensen met een beperking. Het raakt daarmee alle beleidsterreinen en doorkruist de gehele gemeentelijke organisatie. Dit vraagt om een stevige integrale aanpak en een nauwe samenwerking in lijn met de ja-tenzij mentaliteit. De uitvoering die gemeente geeft aan veel van de onderdelen van het verdrag past volledig bij de bestuursstijl die is gericht op het aangaan van het gesprek, de verbinding en samenwerking zoals in het coalitieakkoord staat beschreven.

Ervaringsdeskundigen en inwoners merken op dat de gemeente inspeelt op veranderende omstandigheden en waarden de flexibiliteit en slagkracht.

Om te komen tot gedragenheid en inbedding van het verdrag in de gemeentelijke organisatie wordt er ook in 2019 blijvend aandacht besteed aan de interne bewustwording voor het VN Verdrag Handicap. Dit gebeurt onder meer door ontmoetingen te organiseren tussen ervaringsdeskundigen, medewerkers en bestuur. Het betreft een gezamenlijke verantwoordelijkheid om er voor te zorgen dat iedereen kan meedoen. Verschillende fysieke aanpassingen zijn eenvoudig te realiseren en hoeven niet perse veel te kosten.

In 2018 heeft er een interne enquête/nulmeting plaatsgevonden om inzicht te krijgen in wat wij doen voor mensen met een beperking. Er is deels duidelijk geworden dat er binnen de gemeente in zowel beleid als uitvoering al op veel onderdelen bewust rekening wordt gehouden met mensen met een beperking. Tegelijkertijd valt op dat er op onder meer de onderwerpen bewustwording, openbare ruimte en fysieke toegankelijkheid van gebouwen zeker aandacht nodig is. Deze onderwerpen komen terug in de uitvoeringsagenda.

3. Bewustwording

3.1 Waarom werken aan bewustwording?

Er wordt simpelweg nog niet altijd bewust rekening gehouden met mensen met een beperking. Het is niet altijd duidelijk welke nadelige effecten bepaalde keuzes hebben. Juist om die reden is het zo belangrijk om samen met ervaringsdeskundigen op te treden, om;

- Het respect voor elkaar, het omkijken naar elkaar ofwel het Noaberschap te vergroten.
- Ervoor te zorgen dat de samenleving begrijpt wat mensen met een beperking tegenkomen in het dagelijkse leven.
- Te laten zien met welke (kleine) aanpassingen de zelfredzaamheid, mobiliteit en kwaliteit van het leven van mensen met een beperking kan worden vergroot.
- De positie van mensen met een handicap op de arbeidsmarkt te versterken.

3.2 Actief werken aan bewustwording

Om de in de vorige paragraaf beschreven doelen te bereiken, is het nodig om te veranderen. Deze verandering gaat de gemeente organiseren door in de gemeentelijke organisatie en Noordenveldse samenleving blijvend aandacht te vragen voor het VN Verdrag Handicap.

De gemeente gaat haar inwoners, ondernemers en instellingen:

- Informeren en adviseren over het VN Verdrag Handicap. Dit door onder andere bewustwordingscampagnes te organiseren met als belangrijkste doel meer begrip en een respectvollere houding te organiseren ten opzichte van mensen met een beperking.

- Opzoeken om in gezamenlijkheid te komen tot oplossingen die maken dat iedereen kan meedoen. Denk hierbij aan het toegankelijk maken van horeca en winkelgebieden.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren over de fysieke toegankelijkheid van gebouwen.

De gemeente gaat de komende jaren binnen de gemeentelijke organisatie:

- VN Verdrag Handicap opnemen in nieuwe en bestaande programma's, projecten en bij de totstandkoming en uitvoering van beleid.
- Blijvend aandacht besteden aan het VN verdrag Handicap voor personeel, door hier regelmatig in interne communicatie aandacht aan te besteden en door bijeenkomsten te organiseren.
- Bekijken welk effect het VN Verdrag Handicap heeft op interne processen en of processen hierop aangepast moeten worden
- In de eisen voor subsidie- en vergunningverlening opnemen dat de geleverde dienst of activiteit voor iedereen toegankelijk moet zijn. Hierbij kan ook gedacht worden aan kwaliteitseisen die worden gesteld aan leveranciers en bij inkoopprocedures.
- De samenwerking met Toegankelijk Noordenveld verder versterken.

De gemeente gaat haar inwoners, ondernemers en instellingen:

- Informeren en adviseren over het VN Verdrag Handicap. Dit door onder andere bewustwordingscampagnes te organiseren met als belangrijkste doel meer begrip en een respectvollere houding te organiseren ten opzichte van mensen met een beperking.
- Opzoeken om in gezamenlijkheid te komen tot oplossingen die maken dat iedereen kan meedoen. Denk hierbij aan het toegankelijk maken van horeca en winkelgebieden.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren over de fysieke toegankelijkheid van gebouwen.

4. Dienstverlening en ondersteuning

Gemeente Noordenveld is bezig haar dienstverlening te verbeteren. Zo zorgt zij ervoor dat al haar inwoners steeds makkelijker en zelfstandig kunnen meedoen. Daar waar nodig kan de gemeente ondersteuning bieden. Informatie wordt op verschillende manieren aangeboden. De gemeente is bezig om deze informatie voor iedereen toegankelijk te maken. Ook moet informatie voor iedereen begrijpelijk zijn. Dienstverlening betekent ook dat de gemeente laagdrempelig, dichtbij en zichtbaar aanwezig is. Dit doet zij onder andere door te werken met wijkteams. De gemeente werkt samen met inwoners en organisaties om haar dienstverlening te verbeteren.

De Sociaal Maatschappelijke Adviesraad Noordenveld is een onafhankelijke stichting die de gemeente adviseert bij de totstandkoming en uitvoering van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) en de Participatiewet. Dit met als doel er voor te zorgen dat er voldoende rekening wordt gehouden met de belangen van de doelgroepen binnen de genoemde wetgeving.

Gemeente Noordenveld kent de Noordenveldwerker die er is voor inwoners met of zonder beperking. De Noordenveldwerker denkt mee bij vragen over de WMO. Deze vragen kunnen gaan over relatie, gezin, de buurt, de persoonlijke situatie en woonsituatie. Daarnaast kunnen er vragen bestaan rondom ondersteuning of de zorg voor naasten. De Noordenveldwerker kijkt of er nog structuur bestaat in het dagelijkse leven en of hier ondersteuning bij nodig is.

5. Communicatie en Informatievoorziening

Het voor iedereen toegankelijk maken van informatie is wellicht één van de grootste uitdagingen waar de gemeente voor staat. Informatie moet voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk zijn.

Laaggeletterdheid is een groeiend probleem en in Nederland hebben 2.5 miljoen mensen van 16 jaar en ouder moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Het is daarom nodig om lange brieven vol ambtelijk taalgebruik te voorkomen en begrijpelijke informatie te gebruiken. Het is nodig om digitale informatie voor mensen die blind of slechtziend zijn beschikbaar te maken. Voor mensen die doof of slechthorend zijn, kan het helpen om bij een (online) raadsvergadering ondertiteling of een tolk te hebben.

5.1 Begrijpelijke taal

De gemeente gebruikt begrijpelijke taal. Dat geldt zowel voor informatie op papier (bijvoorbeeld brieven, folders, beschikkingen) als voor digitale informatie (bijvoorbeeld internet, sociale media, enquêtes en e-mail). Voor begrijpelijke taal werkt gemeente met een bepaalde standaard, te weten het 'B1-niveau'. Dit betekent dat medewerkers begrijpelijke woorden gebruiken en schrijven in leesbare zinnen.

5.2 Digitale informatie

De gemeente zorgt ervoor dat informatie gemakkelijk te vinden is en toegankelijk is voor iedereen. Sinds 1 juli 2018 is een algemene maatregel van bestuur van kracht die toegankelijkheid verplicht stelt. Op verschillende momenten geldt dan *wettelijke* verplichting voor bestaande en nieuwe websites en voor apps. Dit betekent het volgende:

- Vanaf september 2019 moeten alle gemeentelijke websites en ook intranetten, die max 1 jaar oud zijn, voldoen aan de vereisten voor digitale toegankelijkheid.
- Vanaf september 2020 moeten alle gemeentelijke websites toegankelijk zijn.
- Vanaf juni 2021 moeten ook alle apps van de gemeente toegankelijk zijn.

6. Toegankelijkheid

Een goede toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte is nodig zodat mensen met een beperking zelfstandig in de samenleving kunnen meedoen. Winkelen, uit eten gaan, een bezoek aan het gemeentehuis of lekker ontspannen in het park behoort voor iedereen beschikbaar te zijn.

Veel van de openbare gebouwen en een groot deel van de openbare ruimte in Noordenveld is fysiek al goed toegankelijk voor mensen in een rolstoel of scootmobiel. Er moet ook rekening worden gehouden met het feit dat mensen die blind of slechtziend zijn en mensen met een andere beperking zich zo comfortabel mogelijk en in ieder geval zelfstandig kunnen bewegen.

In Noordenveld wordt hard gewerkt aan het vergroten van de fysieke toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte. Dit gebeurt op initiatief van de gemeente, op basis van advies van Toegankelijk Noordenveld en op basis van wensen van onze inwoners. In Noordenveld zijn verschillende ondernemers, bedrijven, instellingen of verenigingen fysiek al goed toegankelijk en anderen kunnen soms met slechts kleine aanpassingen al veel doen om de fysieke toegankelijkheid te vergroten.

Daar waar het gaat om de fysieke toegankelijkheid van gebouwen dient rekening gehouden te worden met de volgende criteria:

1. Vindbaarheid (Kan iemand zijn weg naar uw locatie vinden?)
2. Betreedbaarheid (Kan iemand in een rolstoel bij u naar binnen?)
3. Bruikbaarheid (Kan iemand zonder hulp zijn weg vinden in het gebouw?)
4. Uitgankelijkheid (Zijn vluchtwegen zonder hulp te vinden en te gebruiken?)

Het VN verdrag Handicap stelt dat die aanpassingen moet worden getroffen, ook al zijn deze van eenvoudige aard, zolang zij het doel maar dienen. Tip: Gebruik ervaringsdeskundigheid!

6.2 Toegankelijkheid van gebouwen

Het bouwen, verbouwen of verduurzamen van gebouwen kan de aanleiding vormen om te onderzoeken wat er op het gebied van toegankelijkheid kan worden gedaan. Veel van de toegankelijkheidscriteria dienen bij nieuwbouw als aanvulling op het minimale bouwbesluit. Zij dragen direct bij aan een betere toegankelijkheid. Zij brengen in veel gevallen geen of weinig extra kosten met zich mee. Worden aanpassingen gerealiseerd voor bezoekers en klanten of wordt hierin ook rekening gehouden met eigen of toekomstig personeel. Wanneer de normen voor toegankelijkheid worden toegepast, dan heeft iedereen daar profijt van heeft.

De verplichting die het verdrag met zich meebrengt, is om ervoor te zorgen dat openbare gebouwen voor iedereen toegankelijk zijn. Hierbij valt te denken aan het gemeentehuis, winkels, een bibliotheek, restaurant of bar, diverse kantoorpanden, publieke instellingen en ook een buurthuis of dorps huis.

Gebouwen kunnen ook gedeeltelijk openbaar zijn en daarbij gelden de verplichtingen vanuit Wet- en Regelgeving in eerste instantie alleen voor dat gedeelte wat voor iedereen openbaar is. Van een hotel is het restaurantgedeelte en de lobby openbaar en van een kantoorpand de ontvangstruimte en in enkele gevallen het bedrijfsrestaurant.

6.3 Gemeentelijke gebouwen

Gemeenten zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de fysieke toegankelijkheid van de eigen gebouwen en de openbare ruimte.

Gemeente Noordenveld is bezig de fysieke toegankelijkheid van de eigen gebouwen en die van gebouwen waar contractafspraken over bestaan in kaart te brengen. Daarbij wordt gekeken naar de functie van het gebouw en wordt een juiste prioriteit toegekend in de volgorde voor aanpassingen eigen gebouwen. Het plan om te komen tot toegankelijkheid van bestaande gebouwen neemt tijd in beslag, kost geld en vraagt inzet van het gehele gemeentelijke apparaat. Bij nieuwbouw zal standaard rekening gehouden worden met de fysieke toegankelijkheid.

Het gemeentehuis is bij uitstek een locatie die voor iedereen toegankelijk moet zijn. Dit geldt voor inwoners, bezoekers en ook voor personeel. Er bestaat op dit moment een gemeentelijke werkgroep die zich bezig houdt met de huisvesting van het gemeentehuis. Juist in dit voorbeeld is het belangrijk om een stevige integrale samenwerking te organiseren en deze plannen ook in samenwerking met ervaringsdeskundigen van Toegankelijk Noordenveld vorm te geven. Er moet onder andere worden nagedacht over de toegankelijkheid van vergaderruimtes, de raadszaal, looproutes, voorzieningen voor mensen met een visuele handicap, ringleidingen, een toegankelijke toiletvoorziening, in hoogte verstelbare balie(s) en meer.

6.4 Toegankelijkheid van de openbare ruimte.

De meeste openbare ruimtes bevinden zich in de buitenruimte ofwel de open lucht. Denk hierbij aan winkelstraten, pleinen, parken, bossen, natuurgebieden of een evenemententerrein. Een groot deel van de openbare ruimte in Noordenveld is al zo ingericht dat iedereen kan meedoen. Er zijn nog wel belangrijke winkelstraten, parken en andere locaties waar de toegankelijkheid kan worden vergroot.

Toegankelijk Noordenveld wordt inmiddels standaard door de gemeente uitgenodigd om mee te denken in lopende projecten die gaan over herinrichting en aanpassing van de openbare ruimte. Zij zit onder meer aan tafel voor de projecten Centrumvisie Roden, Herinrichting Heerestraat en het busstation Roden. Zij vertegenwoordigt hierin de belangen van mensen met zeer uiteenlopende beperkingen en biedt informatie en advies ten behoeve van een ontwerp dat ertoe bijdraagt dat iedereen kan meedoen. Door deze ervaringsdeskundigheid al aan de voorkant in projecten te betrekken, zorgen wij er met elkaar voor dat het uiteindelijke resultaat van het project er al in voorziet dat iedereen kan meedoen. Zo hoeven er geen herstelwerkzaamheden uitgevoerd te worden.

Bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is het belangrijk om na te denken over de plaats en kwaliteit van groen en welke risico's boomwortels, losliggende tegels, overhangende takken of aanslag bijvoorbeeld met zich meebrengen.

Mensen die blind of slechtziend zijn kunnen hun weg vinden aan de hand van geleide lijnen en gidslijnen. Blinde geleide lijnen zijn aangelegde ribbellijnen. Gidslijnen worden gevormd door gebouwen, roosters, groenvoorzieningen, stoepranden, hekwerk of bestrating. Worden hier aanpassingen in gedaan, dan heeft dit invloed op looproutes en de veiligheid van mensen met een visuele beperking.

6.5 Toegankelijke verkiezingen

Toegankelijke verkiezingen omvat meer dan alleen de fysieke toegankelijkheid van een stemlokaal. Gemeente Noordenveld vindt het belangrijk dat iedereen de mogelijkheid heeft om zelfstandig te kunnen stemmen. Hiervoor moeten soms aanpassingen worden gedaan. Gemeente Noordenveld volgt hierin wat wet- en regelgeving verplicht en onderzoekt samen met ervaringsdeskundigen wat nodig is om het verkiezingsproces voor al haar inwoners toegankelijk te maken.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft adviesbureau PBT Consult de opdracht gegeven om integrale toegankelijkheidscriteria te ontwikkelen. Alle stemlokalen in Noordenveld voldoen sinds januari 2019 aan deze toegankelijkheidscriteria en zijn daarmee fysiek toegankelijk. Gemeente heeft in gezamenlijkheid met Toegankelijk Noordenveld stemlokalen gecontroleerd. In overleg met de stemlokalen zijn (structurele) aanpassingen gedaan die er toe bijdragen dat de fysieke toegankelijkheid van de locatie is verbeterd. Met deze aanpassingen zorgen wij ervoor dat ook na de verkiezingsperiode elke locatie op elk gewenst moment goed bezocht kan worden.

7. Vervoer

Iedereen moet in staat gesteld worden om veilig, flexibel en zelfstandig te kunnen reizen. Ongeacht of iemand op het platteland woont of in één van de Noordenveldse kernen. Hiervoor is vervoersondersteuning op maat ofwel passend vervoer in de gemeente beschikbaar.

Iedereen moet gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer of een ander vervoersmiddel naar keuze. Vervoer moet mogelijk zijn tegen redelijke kosten. In Noordenveld kunnen reizigers met een beperking steeds makkelijker en met meer comfort gebruik maken van allerhande vervoersfaciliteiten.

In projecten wordt al standaard rekening gehouden met voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen en de positie hiervan. De gemeente is continu bezig om het openbaar vervoer en het doelgroepenvervoer te verbeteren. Toegankelijk Noordenveld en Gemeente zijn op het moment bezig om te onderzoeken hoe goede aansluitingen georganiseerd kunnen worden van openbaar vervoer op gemeentelijke voorzieningen, zodat ook blinde mensen en slechtzienden hun weg in de gemeente volledig zelfstandig kunnen vinden.

7.1 Openbaar vervoer

Mensen met een fysieke beperking moeten ongehinderd gebruik kunnen maken van het busvervoer. Hiervoor moeten zowel de bushaltes als de bussen zelf goed toegankelijk zijn. Het OV-bureau Groningen Drenthe neemt dit als opdrachtgever van het openbaar vervoer mee in de aanbesteding van het busvervoer en de gemeente houdt hier als wegbeheerder rekening mee bij het aanleggen of wijzigen van haltes.

Inwoners en bezoekers van Groningen en Drenthe kunnen, als er geen bus- of treinverbinding in de directe omgeving aanwezig is, gebruik maken van de hub-taxi (voorheen de regiotaxi). Inwoners worden naar de dichtstbijzijnde hub gebracht en kunnen vanaf die plaats verder reizen met het openbaar vervoer. Een hub is een vervoersknooppunt in Groningen en Drenthe waar verschillende vormen van vervoer samen komen.

7.2 Vervoer op maat

In de provincies Groningen en Drenthe wordt gewerkt aan een duurzaam vervoersnetwerk, het Publiek Vervoer Groningen en Drenthe. Het publiek vervoer moet betaalbaar en toekomstbestendig zijn en stelt inwoners in staat naar werk of school te gaan en ondersteunt in hun deelname aan het sociale leven. In Noordenveld organiseert gemeente zo het Wmo-vervoer en leerlingenvervoer. De vervoerder is Connexxion.

Naast het Publiek Vervoer bestaat in onze gemeente de VOR en de SON. Vervoer Ouderen Regio Noordenveld (VOR) is een vrijwilligersorganisatie met 3 busjes. De VOR legt jaarlijks tienduizenden kilometers af ten behoeve van vervoer voor overwegend senioren en mensen met een beperking. Stichting Ouderenvervoer Norg (SON) is een vrijwilligersorganisatie die specifiek in omgeving Norg senioren vervoert.

7.3 Fietsnetwerk Noordenveld

Het fietsnetwerk in Noordenveld wordt gebruikt door verschillende gebruikersgroepen. Naast de fiets maakt ook de scootmobiel en de (elektrische) rolstoel gebruik van dit netwerk. Uit gesprekken met ervaringsdeskundigen is gebleken dat het gebruik van het netwerk een belangrijke functie vervult op het gebied van gezondheidspreventie, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het voorkomen van eenzaamheid. Een fijnmazig, veilig en comfortabel fietsnetwerk is daarom voor mensen met een handicap van essentieel belang. De fijnmazigheid bepaalt de bewegingsvrijheid en in grote mate ook de af te leggen afstand voor mensen een beperking. Wildroosters kunnen belemmeringen vormen in de routekeuze en het is daarom wenselijk om terughoudend te zijn met het aanbrengen van wildroosters. Het verloop van het fietsnetwerk naar het trottoir en de rijbaan kunnen ook voor belemmeringen zorgen. Hiermee dient in het ontwerp, onderhoud en beheer rekening te worden gehouden. Een voldoende breed fietspad zorgt er voor dat gebruikers, waaronder fietsers en scootmobielers, elkaar kunnen passeren.

Bij (her)inrichting, vernieuwing of herstel- en reparatiewerkzaamheden in het fietsnetwerk, is het van belang om rekening te houden met hoe deze zaken worden uitgevoerd.

7.4 Weginrichting

Bij het aanleggen van wegen in de gemeente worden de CROW-richtlijnen zoveel mogelijk gevolgd. Dit betekent bijvoorbeeld dat ook voetpaden breed genoeg aangelegd dienen te worden zodat rollator- of rolstoelgebruikers elkaar kunnen passeren en dat hellingshoeken niet te groot zijn. Ook bij het plaatsen van straatmeubilair wordt hier rekening mee gehouden. Bij het aanleggen van bijvoorbeeld een haltekom moeten de hoogtes van perronband, de breedte van het perron, de positie van geleide lijnen zoveel mogelijk overeen komen met de CROW-richtlijnen.

8. Welzijn, Gezondheid en Ondersteuning

De gemeente is actief op het gebied van gezondheid. Zij doet dit door een gezonde leefstijl en bewegen te stimuleren, te werken aan armoedebestrijding en het tegengaan van eenzaamheid en sociaal isolement.

Niet wetten zijn leidend, maar de vraag van de inwoner. Gemeente Noordenveld werkt volgens de omgekeerde toets en neemt de ondersteuningsvraag van de inwoner hierin als uitgangspunt. Zij kent een integrale Toegang, waarin specialisten vanuit de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet samenwerken in het belang van de inwoner. Iedere medewerker is

in staat over de wetten heen en integraal te kijken naar de vraag van de inwoner. Verder biedt de gemeente haar inwoners de mogelijkheid om gebruik te maken van onafhankelijke cliëntondersteuning.

Er dient goede en betaalbare ondersteuning beschikbaar te zijn. Om dit te realiseren zorgt de gemeente voor een breed en divers aanbod van algemene voorzieningen. Als algemene voorzieningen niet passend zijn wordt maatwerk geboden.

Dit hoofdstuk Welzijn, gezondheid en ondersteuning valt uiteen in 4 aspecten:

1. Gezondheidsbeleid (preventie en lifestyle)
2. Gezondheidszorg (GGZ, JGZ en Jeugdzorg)
3. Ondersteuning (hulpmiddelen, begeleiding, mantelzorg en dagbesteding)
4. Welzijn (sociale contacten, ontmoetingsmogelijkheden en dag-invulling)

8.1 Gezondheidsbeleid

We maken momenteel een agenda met daarin regels, plannen en afspraken over gezondheid. Dit noemen wij het gezondheidsbeleid. In het gezondheidsbeleid is veel aandacht voor preventie. Wat doen we? Wat doen we nog niet? Op basis van wijkanalyses wordt gekeken naar wat nodig is en wat ontbreekt.

Bij de invulling van het lokale gezondheidsbeleid wordt veel samengewerkt met andere organisaties. De samenwerking is nodig om het juiste inzicht te krijgen in wat er in Noordenveld speelt en wat er moet gebeuren. Het gezondheidsbeleid gaat over meerdere onderwerpen.

Twee onderwerpen in dit gezondheidsbeleid hebben een directe koppeling met afspraken in het VN Verdrag Handicap. Zo is het gezondheidsbeleid er op gericht om mensen te betrekken, in staat te stellen eigen beslissingen te laten nemen en voldoende te laten bewegen. Er is aandacht voor de toename van eenzaamheid en psychische gezondheid.

8.2 Gezondheidszorg

Het verdrag bepaalt dat mensen met een beperking zonder discriminatie recht hebben op het hoogst haalbare niveau van gezondheid. Voor gemeenten zit deze verantwoordelijkheid in de uitvoering van de Wet Publieke Gezondheid, de WMO en de Jeugdwet. Welzijn vloeit voort uit meer dan fysieke gezondheid. Het is belangrijk om mee te kunnen doen. Meedoen is nodig om het gevoel te hebben er bij te horen. Dit geldt voor iedereen van jong tot oud.

De verantwoordelijkheid van de gemeente start bij de allerkleinsten en is vanuit de Wet Publieke Gezondheid geregeld in de Jeugd Gezondheidszorg. Denk hierbij aan het consultatiebureau en de jeugdarts die alle kinderen in de gemeente op regelmatige basis zien.

Om problemen van jeugdigen vroegtijdig te kunnen signaleren bestaat er in de gemeente een nauw samenwerkend netwerk van professionals en vrijwilligers.

Verder zijn er voor alle inwoners vele preventieve voorzieningen. Ook kunnen zij zich zelf wenden tot de gemeente met een ondersteuningsvraag en eventueel gebruik maken van de door de gemeente ingekochte ondersteuning. Hierin is ook de zorgcontinuïteit vanaf de leeftijd van 18 jaar geborgd. In de Drentse verwijzingswijzer is terug te vinden welke aanbieders zijn gecontracteerd.

8.3 Ondersteuning (hulpmiddelen, begeleiding, mantelzorg en dagbesteding)

In het document, Voor en met elkaar, is te vinden hoe de gemeente kijkt naar Meedoen. Meedoen betekent dat je bijdraagt, samen werkt en je telt mee. Meedoen vraagt iets van jezelf en van een ander. Ook de gemeente doet mee, zij draagt bij, zij werkt samen en biedt de ruimte om mee te doen. Is er een ondersteuningsvraag, dan volgt een gesprek met een medewerker van de gemeente. Samen wordt gekeken naar hoe de ondersteuningsvraag het beste kan worden beantwoord. Daarbij maken wij gebruik van de methodiek van de omgekeerde toets waarmee professionals in het sociaal domein maatwerk kunnen leveren. Het principe van de omgekeerde toets is heel eenvoudig. Het begint met kijken naar wat nodig is en of dat past binnen de grondwaarden van de verschillende wetten.

Deze wijze van werken gaan we borgen in een omgekeerde verordening. Een omgekeerde verordening kijkt naar het effect voor de inwoner, is in begrijpelijke taal geschreven en helpt de gemeente bij het leveren van maatwerk. Met de omgekeerde verordening wordt aandacht geschonken aan de website zodat inwoners kunnen ervaren hoe gemeente op termijn invulling geeft aan de verordening.

De gemeente biedt een vangnet voor hun die het, tijdelijk, niet lukt om mee te doen. Het vangnet kan er uit bestaan dat de gemeente hulpmiddelen verstrekt of beschikbaar stelt aan de inwoner die zich moeilijk of niet kan verplaatsen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de elektrische rolstoel, sportrolstoel of duo fiets. Er is een gratis elektrische fiets beschikbaar bij woonzorgcentrum De Hullen in Roden, de Hoprank in Peize en de Wiekslag in Norg.

Ook wanneer een inwoner ondersteuning nodig heeft op andere gebieden heeft de gemeente aanbieders gecontracteerd die bijvoorbeeld individuele begeleiding bieden ter versterking van het sociaal netwerk en maatschappelijke deelname. Er bestaan diverse vormen van dagbesteding en in het meer preventieve kader biedt de gemeente, soms in samenwerking met welzijnsorganisaties, andere vormen van ondersteuning. Er is speciale ondersteuning en aandacht voor mantelzorgers.

8.4 Welzijn (sociale contacten, ontmoetingsmogelijkheden, dag-invulling)

Zoals hier boven is aangegeven, is de gemeente het vangnet op het moment dat er niet of onvoldoende zelf kan worden voorzien in het welzijn. Ook de welzijnsorganisatie Welzijn in Noordenveld (WIN) vormt dit vangnet en zorgt voor voldoende voorzieningen om te voorkomen dat inwoners in een sociaal isolement raken of geen zinvolle dag-invulling meer kennen. Lukt dit niet zelf, dan kan er gebruik worden gemaakt van een aantal ontmoetingsmogelijkheden.

Het is ook mogelijk om een cursus Sociale Netwerk Versterking te volgen of een cursus op maat aan te vragen.

9. Bouw en Wonen

Wij vinden het belangrijk dat er voor mensen met een beperking voldoende geschikte woningen en woonvormen beschikbaar zijn. Het is niet voor iedereen even makkelijk om zelfstandig te wonen. Daarom kunnen mensen kiezen voor zelfstandig wonen of voor wonen met ondersteuning.

9.1 Zelfstandig wonen

Om zelfstandig en toegankelijk wonen voor jong en oud een keuze te laten zijn, moet bekend zijn hoe groot het aantal toegankelijk betaalbare woningen en beschermde woonvormen is. Dit is onderdeel van het Woningmarktonderzoek dat KAW in opdracht van de gemeente en de woningbouwcorporaties gaat uitvoeren. Ook de huurdersorganisaties doen mee.

Mensen met een beperking hebben net als ieder ander het recht in de samenleving te wonen en de keuze om te wonen waar zij willen. In de sociale huur reageren mensen zelf op het aanbod. Zij kunnen zo kiezen voor de woning die past. Natuurlijk is dat wel afhankelijk van de woningen die beschikbaar zijn. In de koop is de keuzevrijheid nog groter. De bereikbaarheid van werk, sociale activiteiten of andere activiteiten is daarbij natuurlijk van groot belang.

Voor de gemeente betekent dit dat zij rekening moet houden met mensen met een beperking bij de planning van het woningbouwprogramma. Dit gebeurt door hier afspraken over te maken met woningcorporaties en door hier in bestemmingsplannen rekening mee te houden. Het is aan te raden om ervaringsdeskundigheid te raadplegen. De gemeente heeft invloed op het aantal beschikbare geschikte woningen en kan bij nieuwbouw de criteria voor Toegankelijk Bouwen en de kennis en ervaring van ervaringsdeskundigen meenemen. Ook bij het toedelen van huurwoningen moet er rekening worden gehouden met de individuele wensen en behoeften van de inwoners. Daar gaan de woningbouwcorporaties over.

9.2 Wonen met ondersteuning en beschermd wonen

Mocht iemand niet zelfstandig of met hulp van zijn netwerk kunnen wonen, dan kan er ondersteuning worden gevraagd aan de gemeente. Voor hulpmiddelen of voorzieningen geldt dat dit alles maatwerk betreft en individueel wordt bepaald. Mocht er een ondersteuningsvraag zijn, dan kan de inwoner zich tot de gemeente wenden en wordt in gezamenlijkheid bepaald hoe de ondersteuningsvraag het best kan worden opgelost. In sommige gevallen is het nodig te verhuizen, bijvoorbeeld wanneer bepaalde aanpassingen niet gedaan kunnen worden.

De gemeente heeft aanbieders gecontracteerd die voorzien in beschermd wonen. Er zijn verschillende vormen van beschermd wonen. Dit varieert van wonen met heel veel toezicht en controle tot wonen met slechts beperkt toezicht en hulp op afroep. Verder kennen we begeleid kamer wonen in de ambulante variant en bieden we de variant van intensieve ambulante begeleiding. Op deze wijze kan enerzijds voorkomen worden dat een inwoner dient in te stromen in beschermd wonen en anderzijds dat een inwoner uit kan stromen uit beschermd wonen en langzaam maar zeker weer zelfstandig kan gaan wonen.

Er is een onderzoek gedaan naar de vraag en het aanbod van woningen voor deze specifieke doelgroep. Samen met woningcorporaties en zorgaanbieders werkt gemeente Noordenveld eraan om het aanbod van geschikte woningen te vergroten. Hiermee wordt het voor iemand makkelijker om vanuit beschermd wonen uit te stromen naar een zelfstandige woonruimte met goede begeleiding.

10. Werk en inkomen

In Noordenveld vinden wij het belangrijk dat mensen hun talenten kunnen laten zien. Er wordt gekeken naar wat iemand wel kan en naar de kwaliteiten die iemand bezit. Op de arbeidsmarkt worden weinig mensen met een beperking in dienst genomen. Dit geldt met name voor de publieke sector. Omdat zij niet op gelijke manier kunnen meedoen op de arbeidsmarkt kunnen veel mensen met een beperking niet zelf in hun levensonderhoud voorzien. Dit beperkt de zelfstandigheid en mogelijkheid om op gelijke voet te kunnen participeren.

De gemeente is op grond van de Participatiewet verantwoordelijk om inwoners met een (arbeids)beperking deel te laten nemen aan de arbeidsmarkt. Door de kansen op een reguliere baan te vergroten wordt gewerkt aan een arbeidsmarkt die steeds inclusiever wordt. Sommige mensen kunnen omwille van hun beperking helemaal niet of slechts voor een deel werken. Zij krijgen meer hulp bij het vinden van een baan. Bijvoorbeeld door scholing, inzet van een jobcoach en door aanpassingen op de werkvloer.

Inwoners die niet zelfstandig in staat zijn het wettelijk minimum loon (WML) te verdienen, worden na het vaststellen daarvan door het UWV, opgenomen in het doelgroepenregister Afspraakbanen. Landelijk hebben werkgevers afgesproken voor deze groep op termijn 125.000 banen beschikbaar te stellen. De gemeente is verantwoordelijk haar inwoners met een indicatie voor een afspraakbaan bij een reguliere werkgever te plaatsen. Inwoner en werkgever worden hierin ondersteund en begeleid met diverse instrumenten. Hierbij valt onder meer te denken aan loonkostensubsidie, job coaching, No-Risk polissen en werkplekaanpassingen. Om de dienstverlening voor mensen met een beperking te optimaliseren werkt de gemeente binnen de Arbeidsmarktregio samen met het UWV.

De Participatiewet voorziet verder in Beschut Werken. Beschut Werken is bedoeld voor inwoners met een dusdanig zware beperking, dat het van werkgevers niet verwacht kan worden hen een werkplek te bieden. De gemeente zorgt in die situaties voor een Beschut Werkplaats.

De gemeente streeft ernaar om samen met organisaties voor haar inwoners kansen te bieden op alle terreinen van werkgelegenheid, werving, indiensttreding, doorgroeimogelijkheden en beloning. Ook is zij zelf als werkgever verantwoordelijkheid om een divers personeelsbeleid te voeren en zo het goede voorbeeld te geven.

11. Onderwijs en Ontwikkeling

In Nederland hebben alle kinderen toegang tot het onderwijs en recht op hetzelfde aanbod van onderwijs. In het verdrag wordt inclusief onderwijs als norm gesteld. In Noordenveld kunnen kinderen met een beperking naar een gewone school en dit kan met passende hulp en ondersteuning. Vanuit de gemeente is er in de sluitende aanpak ook aandacht voor peuterspeelzalen en kinderopvanglocaties zodat elk kind kan meedoen. Inclusief onderwijs betekent dat er geen onderscheid gemaakt mag worden op grond van beperkingen of chronische ziekten. Verschillende onderzoeken laten zien dat kinderen met een beperking meer leren op een reguliere school en nog belangrijker, dat zij meedoen en het gevoel hebben er echt bij te horen.

In Nederland geldt de Wet Passend Onderwijs die stelt dat elk kind een passende plek in het onderwijs krijgt, naar een gewone school kan gaan en recht heeft op speciaal onderwijs als dit voor de ontwikkeling van het kind beter is. Scholen moeten vanuit de zorgplicht die zij hebben zorgen voor extra begeleiding en ondersteuning voor kinderen die dat nodig hebben. Mocht een school deze hulp niet kunnen bieden, vanuit het regionale samenwerkingsverband en in overleg met de ouders kan voor een andere reguliere school of speciaal onderwijs worden gekozen. Noordenveld kent een speciale school voor basisonderwijs, 't Hoge Holt te Roden. Dit is een school waar moeilijk lerende kinderen, kinderen met gedragsproblemen en kinderen met sociaal-emotionele problemen onderwijs kunnen krijgen.

Het moment van nieuwbouw, verbouw of verhuizing van een schoollocatie kan gebruikt worden om aanpassingen door te voeren die de fysieke toegankelijkheid vergroten. Vooralsnog is dit geen verplichting. Onder inclusief onderwijs valt ook beschikbaar vervoer, toegankelijk lesmateriaal en sociale acceptatie.

Mocht een kind vanwege zijn beperking niet zelfstandig naar school kunnen, dan is het goed om te weten dat er in Noordenveld mogelijkheden voor leerlingenvervoer bestaan.

slechthorenden geldt dat de aanwezigheid van een gebarentolk het mogelijk maakt om een activiteit of evenement ook echt te beleven. Gemeenten kunnen bij het verlenen van vergunningen en subsidies eisen stellen die er toe bijdragen dat iedereen kan meedoen.

Ook fysieke klachten vormen een reden om thuis te blijven. Voor bijvoorbeeld mensen in een rolstoel of mensen met incontinentieklachten, is het ontbreken van voldoende en vooral bruikbare toiletvoorzieningen een reden om thuis te blijven.

Voor het boeken van een weekendje weg of een vakantie wordt er door mensen met een beperking gekeken naar de toegankelijkheid van de accommodatie en de bruikbaarheid van faciliteiten in de buurt. Er wordt gekeken naar de toegankelijkheid van onder meer de openbare ruimte, winkels, restaurants, pretparken en activiteiten. Veel mensen met een beperking reizen buiten de drukke periodes en geven de voorkeur aan het laagseizoen.

Een voorbeeld van een belemmering die door mensen die blind of slechtziend zijn of mensen die laaggeletterd zijn wordt ervaren, is bijvoorbeeld de aankoop van online kaarten voor evenementen en andere activiteiten.

De gemeente is verantwoordelijk voor het faciliteren van sport voor iedereen. In Noordenveld en net buiten de gemeentelijke grenzen bestaat een divers aanbod aan sport voor mensen met een beperking. In het gidsje, Noordenveld in Beweging, is nagenoeg het volledige aanbod terug te vinden. De meeste zwembaden en recreatiewateren zijn in Noordenveld fysiek goed toegankelijk.

13. Dementievriendelijk

Dementie is een ziektebeeld waarbij de geestelijke vermogens ernstig zijn afgenomen. Als gevolg hiervan kan iemand zijn dagelijkse handelingen minder goed of niet meer uitvoeren. Mensen met dementie leven gemiddeld 8 jaar en gedurende het ziekteproces neemt zowel het aantal klachten als de ernst van de klachten toe. Uiteindelijk overlijdt een patiënt aan de gevolgen van dementie.

In 2018 leefden in Nederland naar schatting 270.000 mensen met dementie en dit aantal stijgt naar 550.000 in 2040. In Noordenveld wordt rekening gehouden met een stijging van 680 inwoners met dementie (cijfers 2015) naar 1400 in 2040.

De kans dat iemand dementie krijgt is 1 op 5 en dementie is volgens artsen en onderzoekers de volksziekte met de hoogste ziektelast voor de patiënt. 70% van de mensen met dementie woont thuis en wordt verzorgd door naaste familie, de omgeving of mantelzorgers. Meer dan de helft van deze mantelzorgers is overbelast.

Bron: Alzheimer Nederland (Voor de inhoudelijke vormgeving van de inleiding van deze paragraaf zijn (deels) teksten opgenomen uit het rapport: Cijfers en feiten over dementie).

13.1 Doelstellingen convenant dementievriendelijk Drenthe

Gemeente Noordenveld is één van de convenantpartners die op 27 september 2018 het Convenant Dementievriendelijk Drenthe ondertekende. Alzheimer Nederland afd. Drenthe en Netwerk Dementie Drenthe hebben het initiatief genomen om samen met de 12 Drentse gemeenten, Provincie Drenthe, Samendementievriendelijk en zorgverzekeraar Zilveren Kruis te komen tot een dementievriendelijke provincie. Dit gaan zij doen door:

- Inwoners uit de provincie Drenthe bewust te maken van de impact van dementie, voor mensen met dementie, hun directe omgeving en de samenleving als geheel.
- Inwoners uit de provincie Drenthe bewust te informeren over dementie zodat kennis over dementie wordt vergroot en men de signalen van dementie kan herkennen.
- Het bevorderen dat Drenthe als samenleving meer adequaat kan reageren op mensen met dementie en hun mantelzorgers.
- Het bevorderen dat mensen met dementie langer mee kunnen doen in de samenleving.

Het convenant stelt dat gemeenten de kennis over dementie bevorderen door:

- Het aanbieden van een gerichte training aan eigen medewerkers.
Samendementievriendelijk verzorgt deze trainingen op locatie aan 10 tot 15 medewerkers van gemeente.
- Het betrekken van bedrijven en ondernemers in de gemeente en hen bewust te maken van het thema dementie, te attenderen op de mogelijkheden van het volgen van trainingen, het organiseren van informatiebijeenkomsten, het zorgen voor een aanspreekpunt bij de gemeente waar ze terecht kunnen met vragen en samen na te denken over initiatieven en praktische mogelijkheden om mensen met dementie te ondersteunen in hun deelname in de samenleving.
- Het aanbieden van een gratis training voor inwoners van de gemeente.
Samendementievriendelijk.nl verzorgt deze gratis trainingen aan burgers, vrijwilligers en mantelzorgers.
- Het bespreekbaar maken van dementie door het op de agenda te zetten van bijeenkomsten en in gesprek te gaan met inwoners over dementie.

13.2 Dementievriendelijk Noordenveld

In Noordenveld is veel aandacht voor mensen met dementie, hun naasten en mantelzorgers. Door zowel gemeente, inwoners en vrijwilligers wordt er veel gedaan om de bewustwording voor dementie bij inwoners en ondernemers in Noordenveld te vergroten. Verschillende partijen werken op dit moment nauw samen en versterken elkaar bij het uitdragen van kennis en informatie om te komen tot een dementievriendelijk Noordenveld.

Duidelijk is dat er schakels in het lokale netwerk bestaan welke versterkt kunnen worden. Uit de eerste gesprekken met inwoners, mantelzorgers en casemanagers is gebleken dat er in Noordenveld vooral veel behoefte is om de schakel tussen huisartsen en casemanagers te versterken. Hierin zal gemeente het voortouw nemen om partijen samen te brengen.

Een greep uit de programma's en activiteiten rondom dementie in Noordenveld:

- Het Alzheimercafé Roden organiseert elke eerste donderdagavond van de maand, aanvang 19.30 uur, een bijeenkomst dementie met elke maand een ander thema in relatie

tot dementie. Iedereen die met dementie te maken heeft is welkom. (Geen bijeenkomst in juli en augustus) Meer informatie is te vinden op www.alzheimer-nederland.nl of WIN (Welzijn in Noordenveld).

- Jaarlijks organiseert gemeente en soms in gezamenlijkheid met Stichting Toegankelijk Noordenveld of andere partijen één of meerdere bewustwordingsprogramma's rondom dementie. Zo worden er bijvoorbeeld inlooptagen of bijeenkomsten georganiseerd.

- In 2019 start gemeente Noordenveld met het actief aanbieden van trainingen voor haar medewerkers.

Gemeente Noordenveld

E-mail: postbus@gemeentenordenveld.nl
WhatsApp: 06 – 10 10 11 48
Telefoonnummer: 050 – 50 27 222
Postadres: Postbus 109, 9300 AC Roden
Bezoekadres: Raadhuisstraat 1, 9301 AA Roden

Stichting Toegankelijk Noordenveld voor iedereen

E-mail: info@toegankelijknoordenveld.nl
Website: www.toegankelijknoordenveld.nl

